

Nižší důchody by měly růst rychleji, změny podpořila vláda

Vláda v demisi schválila návrh novely zákona o důchodovém pojištění, která počítá se změnou v pevné výměře důchodů, která je pro všechny stejná. Nově by měla odpovídat deseti procentům průměrné mzdy místo nynějších devíti procent. Podle propočtů vlády by měli důchodci dostat od ledna včetně obvyklé valorizace přidáno minimálně 540 korun. Změny ještě musí schválit parlament.

Podle vyjádření ministryně práce v demisi Jaroslavy Němcové (ANO) si tak polepší zhruba polovina lidí s nižšími důchody, druhé polovině by se růst penze zpomalil. Všichni důchodci by podle propočtů Němcové mohli dostat 320 korun plus současnou valorizaci.

Každý důchodce dostane minimálně 540 korun plus zbytek podle zásluhové části penze, dodal premiér v demisi Andrej Babiš (ANO).

Státní pokladnu vyjde navýšení na zhruba 14,5 miliardy korun. „Celkem 12 miliard máme předpoklad na plošné navýšení o 320 korun měsíčně a 2,5 miliardy korun na výdaj spojený s navýšením o tisíc korun,“ uvedla Němcová před jednáním kabinetu. O tom, kde peníze ministerstvo získá, podle ní resort jedná s ministerstvem financí. Protože jde o prioritu programového prohlášení, nemá ministryně pochybnosti, že by finance nezískala.

Od ledna 2019 by zároveň měly stoupnout důchody seniorům nad 85 let o tisíc korun měsíčně.

Pokud zákon projde Parlamentem, přesnou částku výměry důchodů na příští rok vláda stanoví v září podle nových pravidel.

Premiér v demisi Andrej Babiš (ANO) řekl, že „na privatizačním účtu leží 21 miliard korun“. Z nich chce zamýšlené změny v důchodech financovat. Premiér také poznamenal, že průměrný důchod je nyní 12 240 korun, což je „strašně nízké“. Po změnách by měl příští rok činit 13 350 korun. Tato vláda si klade za cíl, aby za čtyři roky byl průměrný důchod 15 tisíc, uvedl Babiš.

Důchody se zvyšují vždy v lednu, a to o součet poloviny růstu reálných mezd a růstu cen. Současně pevná část penze, která je pro všechny stejná, musí odpovídat devíti procentům průměrné mzdy. Podle novely by to mělo být nově deset procent.

To však neznamená, že se penze zvednou o procento, jen se přeskupí jejich složení. Pravidla pro přidávání zůstanou stejná, zvětší se podíl přidávání do pevné části a zmenší se podíl na růst procentní výměry, v níž se odráží výše odvodů z výdělků a odpracované roky. Navrhované opatření sníží zásluhovost a zmenší poměr mezi nejvyššími a nejnižšími důchody.

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR ve své nedávné analýze napsal, že návrh povede k nivelizaci důchodů. Podle dřívějších studií institutu je český důchodový systém ale už nyní velmi solidární a silně přerozděluje. Na malou zásluhovost penzí v Česku poukazoval už dřív i Ústavní soud.

Za vládní populismus, který není k penzistům spravedlivý, návrh označila opoziční TOP 09. Podle poslankyně Markéty Adamové Pekarové rozděluje na důchodce dvou různých kategorií, přičemž jedné skupině přidá méně a druhé více.

Němcová má přístup vlády za legitimní. Zdůraznila, že současný systém valorizací zůstane zachovaný. Zásluhovost už je v něm podle ní vyřešena už dřívějšími reakcemi vlád na výroky Ústavního soudu, kdy byly změněny redukční hranice pro výpočet penzí.

